

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 68/20
V Luxemburgu 11. júna 2020

Rozsudok vo veci C-74/19
Transportes Aéreos Portugueses

Rušivé správanie cestujúceho v leteckej doprave môže predstavovať „mimoriadnu okolnosť“, ktorá môže oslobodiť prepravcu od povinnosti poskytnúť náhradu za zrušenie alebo veľké meškanie dotknutého letu, alebo nasledujúceho letu prevádzkovaného tým istým lietadlom

Letecký dopravca však v rámci primeraných opatrení, ktoré musí prijať na účely oslobodenia od povinnosti poskytnúť náhradu, musí zabezpečiť presmerovanie cestujúcich pri najbližšej príležitosti prostredníctvom iných priamych alebo nepriamych letov, ktoré prípadne prevádzkujú iní leteckí dopravcovia

V rozsudku Transportes Aéreos Portugueses (C-74/19), vyhlásenom 11. júna 2020, Súdny dvor spresnil pojmy „mimoriadne okolnosti“ a „primerané opatrenia“ v zmysle nariadenia č. 261/2004¹ (ďalej len „nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave“). Rozhodol, že za určitých podmienok rušivé správanie cestujúceho, ktoré viedlo k odkloneniu lietadla a spôsobilo meškanie letu, predstavuje „mimoriadnu okolnosť“, a že prevádzkujúci letecký dopravca sa môže odvolávať na túto „mimoriadnu okolnosť“, ktorá neovplyvnila zrušený alebo meškajúci let, ale predchádzajúci let prevádzkovaný daným dopravcom tým istým lietadlom. Súdny dvor tiež konštatoval, že presmerovanie cestujúceho leteckým dopravcom na let prevádzkovaný týmto dopravcom, ktorý ho dopraví nasledujúci deň po pôvodne plánovanom dni, predstavuje „primerané opatrenie“, ktoré oslobodzuje tohto dopravcu od povinnosti poskytnúť náhradu len vtedy, ak sú splnené určité podmienky.

V spore vo veci samej proti sebe stoja cestujúci a letecký dopravca Transportes Aéreos Portugueses (TAP) v súvislosti s odmietnutím daného dopravcu poskytnúť náhradu tomuto cestujúcemu, ktorého priamo prípojný let mal veľké meškanie pri prilete do konečného cieľového miesta. Letecký dopravca odmietol vyhovieť žiadosti o náhradu z dôvodu, že meškanie dotknutého letu bolo spôsobené rušivým správaním jedného cestujúceho, ku ktorému došlo pri predchádzajúcom lete prevádzkovanom tým istým lietadlom a viedlo k odkloneniu lietadla, a že túto okolnosť bolo treba považovať za „mimoriadnu“ okolnosť v zmysle nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave², čo ho malo oslobodiť od povinnosti náhrady stanovenej týmto istým nariadením.³

Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (Okresný súd Lisabon, Portugalsko), ktorý o veci rozhoduje, mal pochybnosti týkajúce sa právnej kvalifikácie okolnosti, ktorá viedla k tomuto meškaniu, pokiaľ ide o to, či sa letecký dopravca môže odvolávať na takúto okolnosť, pokiaľ táto okolnosť ovplyvnila lietadlo, ktoré uskutočnilo dotknutý let, ale v súvislosti s jeho predchádzajúcim letom, a pýta sa aj na primeranosť opatrení, ktoré tento dopravca vykonal.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že letecký dopravca nie je povinný poskytnúť cestujúcim náhradu, ak môže preukázať, že zrušenie alebo meškanie letu v trvaní tri hodiny alebo viac pri prilete bolo spôsobené „mimoriadnymi okolnosťami“, ktorým sa nedalo zabrániť ani vtedy, keby

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

² Článok 5 ods. 3 nariadenia č. 261/2004.

³ Článok 5 ods. 1 písm. c) a článok 7 ods. 1 nariadenia č. 261/2004.

boli prijaté všetky primerané opatrenia, a v prípade, že takéto okolnosti nastali, prijal opatrenia primerané situácii tým, že použil všetky prostriedky, či už ide o zamestnancov alebo materiál, a finančné prostriedky, ktorými disponoval, s cieľom predísť tomu, aby uvedená okolnosť viedla k zrušeniu alebo veľkému meškaniu dotknutého letu, s výnimkou toho, aby sa od neho vyžadovali neprimerané straty vzhľadom na kapacity jeho podniku.

Po prvé Súdny dvor pripomenul, že ako „**mimoriadne okolnosti**“ v zmysle nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave možno kvalifikovať také udalosti, ktoré svojou povahou alebo pôvodom nie sú súčasťou bežného výkonu činnosti dotknutého leteckého dopravcu a vymykajú sa jeho účinnej kontrole, pričom tieto dve podmienky sú kumulatívne. Takéto okolnosti **môžu nastať najmä v prípade rizík bezpečnostnej ochrany.**

Po tom, čo Súdny dvor uviedol, že **rušivé správanie cestujúceho, ktoré viedlo k odkloneniu lietadla, skutočne ohrozuje bezpečnosť dotknutého letu**, dospel k záveru, že na jednej strane **zvládnutie predmetného správania nie je súčasťou bežného výkonu činnosti leteckého dopravcu**. Na druhej strane **takéto správanie v zásade nie je zvládnuteľné týmto dopravcom**, keďže jednak správanie cestujúceho a jeho reakcie na príkazy posádky v zásade nie sú predvídateľné, a jednak že veliteľ lietadla, ako aj posádka majú na palube lietadla len obmedzené prostriedky na zvládnutie takého správania.

Súdny dvor však spresnil, že **predmetné správanie** nemožno považovať za správanie vymykajúce sa účinnej kontrole dotknutého prevádzkujúceho leteckého dopravcu, a teda **sa nedá chápať ako „mimoriadna okolnosť“**, ak sa ukáže, že dopravca prispel k tomu, že došlo k takémuto správaniu, alebo ak tento dopravca mohol predvídať takéto správanie a prijať potrebné opatrenia v čase, keď sa to dalo urobiť bez závažných dôsledkov na priebeh dotknutého letu, na základe počiatočných varovných signálov takého správania. O taký prípad môže ísť najmä vtedy, ak prevádzkujúci letecký dopravca umožnil nástup do lietadla cestujúcemu, ktorý mal problémy so správaním už pred nastupovaním, či dokonca počas neho.

Po druhé Súdny dvor spresnil, že **letecký dopravca musí mať možnosť** na účely oslobodenia od povinnosti poskytnúť cestujúcim náhradu v prípade veľkého meškania alebo zrušenia letu **odvolávať sa na „mimoriadnu okolnosť“**, ktorá ovplyvnila predchádzajúci let prevádzkovaný daným dopravcom tým istým lietadlom, pod podmienkou, že existuje priama príčinná súvislosť medzi vznikom tejto okolnosti, ktorá ovplyvnila predchádzajúci let, a meškaním alebo zrušením neskoršieho letu, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu vzhľadom na skutkové okolnosti, ktoré sú mu známe, a s prihliadnutím na podmienky prevádzky daného lietadla.

Po tretie Súdny dvor rozhodol, že v prípade vzniku „mimoriadnej okolnosti“ letecký dopravca, ktorý sa chce oslobodiť od svojej povinnosti poskytnúť náhradu cestujúcim, **musí použiť všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii na zabezpečenie primeraného a uspokojivého presmerovania pri najbližšej príležitosti**, medzi ktoré patrí aj hľadanie ďalších priamych alebo nepriamych letov prevádzkovaných prípadne aj inými leteckými dopravcami patriacimi alebo nepatriacimi do tej istej aliancie leteckých spoločností, ktoré by mali pri prilete menšie meškание než nasledujúci let dotknutého leteckého dopravcu.

V dôsledku toho **sa nemožno domnievať, že letecký dopravca použil všetky prostriedky, ktorými disponoval, pokiaľ sa obmedzil na to, že dotknutému cestujúcemu ponúkol presmerovanie na jeho konečné cieľové miesto nasledujúcim letom, ktorý sám prevádzkuje a ktorý priletí do cieľového miesta nasledujúci deň po pôvodne plánovanom dni priletu, okrem prípadu, ak neexistuje nijaké voľné miesto na inom priamom alebo nepriamom lete, ktorý by danému cestujúcemu umožnil dosiahnuť konečné cieľové miesto s menším meškaním než nasledujúci let dotknutého leteckého dopravcu, alebo ak vykonanie takéhoto presmerovania predstavuje pre tohto leteckého dopravcu neprimeranú stratu vzhľadom na kapacity jeho podniku v rozhodnom čase.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499